Raseinių kraštas ir kraštiečiai respublikinėje ir kitų rajonų spaudoje

IV Kai kurių straipsnių, pasirodžiusių 2020 m. antrajame pusmetyje apžvalga

LIEPA

*Panevėžio žurnalas „*Senvagė*“ (Nr. 1, p. 67–69) spausdina Juozo Brazausko pasakojimą „*Į Krekenavą vedantys Maironio keliai*“ apie Maironio kunigavimo metus Krekenavoje (1915–1918).

*Diana Krapavickaitė publikacijose „*Kauno dienoje*“ (liepos 4, p. 1, 8–9) ir „*Klaipėdoje*“ (liepos 8, p. 16–17) „*Juodieji T. Ivanausko biografijos puslapiai*“ pristato biofizikės, gamtos mokslų daktarės L. Petrauskienės knygą „Pranciškus Baltrus Šivickis, 1882–1968“, skirtą garsiam to meto biologijos mokslininkui, nepelnytai likusiam T. Ivanausko šešėlyje.

*Taip pat „*Kauno dienoje*“ (liepos 24, priedas „Santaka“, p. 7) – publikacija „*P.B. Šivickis: iš atsiminimų*“, kurioje – vieno žymiausių XX a. Lietuvos zoologų P.B. Šivickio pasakojimai apie kavą. Atsiminimais iš asmeninio archyvo dalijasi jo dukra R. Šivickytė-Simokaitienė.

*Laikraštyje „*Mokslo Lietuva*“ (liepos 29, p. 9–10) – ištraukos iš prof. P.B. Šivickio dienoraščio „*Ekspedicija į Rusiją ir Kazachstaną (1952 m.)*“, parengtos dr. Laimos Petrauskienės.

*„*Kauno dienoje*“ (liepos 3, priedas „Santaka“, p. 2) išspausdintas Kastyčio Rudoko straipsnis „*Modernumo dvasia Raseiniuose*“ apie savo dvasia moderniausią namą Raseiniuose – Viktoro Petkaus pagrindinę mokyklą, kurios seniausioji dalis pastatyta dar tarpukariu pagal raseiniškio architekto A. Lukošaičio projektą.

*„*Vilniaus krašto savaitraštyje*“ – Gabrielos Mockutės pasakojimas „*Harcerių kelionė šv. Jono Pauliaus II pėdomis*“ (liepos 2/8 (Nr. 27), p. 7) apie harcerių būrių „Step“ ir „Zodiak“ žygį, įgyvendinant projektą „Šv. Jono Pauliaus II pavyzdžiu“. Aplankyta ir Šiluva.

*„*Ūkininko patarėjas*“ (liepos 9, p. 4) straipsnyje „*Pradėti tyrimai arseno kilmei požeminiame vandenyje nustatyti*“ informuoja, kad Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos (LGT) pradėjo tyrimus Raseinių rajone.

*„*Kalvotoji Žemaitija*“ (liepos 11, p. 8) savo rubrikoje „Literatūrinio žodžio augmė Žemaičiuos“ skelbia Sigitos Ievos Naglienės publikaciją *„Sugrįžimas: vakar ir visados, iš M. Martinaičio „Lyrikos“ perskaitymų*“.

*„*Kauno dienos*“ priede „Santaka“ (liepos 31, p. 2) – Silvijos Čižaitės-Rudokienės „*Kai pasaulis sutelpa saujoje*“ – menotyrininkės įžvalgos apie Šiluvą – piligrimų traukos centrą Lietuvoje, miestelį, iš kurio kilusio talentingo režisieriaus E. Nekrošiaus pėdomis seka žmonės, kuriantys čia besiskleidžiančią teatro bienalę.

*Istorijos ir kultūros žurnale „*Nepriklausomybės sąsiuviniai*“(Nr. 2, p. 3–13) – Dariaus Juodžio pasakojimas „*Partizanų generolas*“ apie Joną Žemaitį-Vytautą.

*Žurnale „*Ateitis*“ – Vytauto Raškausko pokalbis su filmo „Partizanas“ režisiere Agne Zalanskaite „*Agnė Zalanskaitė: Juozas Paliūnas-Rytas iš tiesų atidavė viską*“ (Nr. 6, p. 40–44).

Liepos–rugpjūčio mėnesiais pasirodė straipsnių, skirtų žymiojo Virtukų mūšio 75-mečiui:

*„*Minima Virtukų mūšio sukaktis*“ – informacija „*Šiaulių krašte*“ (liepos 18, p. 10).
*„*Pagerbti Virtukų mūšio kovotojai*“ – Živilės Kavaliauskaitės pasakojimas „*Šiaulių krašte*“ (liepos 21, p. 2).
* Ritos Ščiglinskienės straipsnis „*Bičiulyje*“ (liepos 25, p. 1–2) „*Virtukų mūšio 75-metis*“ ir tokio pat pavadinimo Rimanto Servos publikacija („*XXI amžius*“, rugpjūčio 7, priedas „Abipus Nemuno“, p. 3)

*Apie išnykusius Raseinių rajono kaimus, bibliotekininkų mėginimus išsaugoti atmintį apie juos, užrašant tų kaimų gyventojų atsiminimus – Stasio Bielskio pasakojimas „*Kaimai kartais lieka tik juose gyvenusių žmonių prisiminimuose*“ („*Ūkininko patarėjas*“, liepos 4 (Nr. 75), p. 11).
Minimi: Burgaičių vienkiemis (ūkininko Eugenijaus Jasiulio prisiminimai); Sujainių kultūros namai, Bagamolų kaimas; Juozo Marino prisiminimai apie Baraičių kaimą; Algirdo Rupeikos prisiminimai apie Kaukazo kaimą; Liūnės Kmieliauskienės prisiminimai apie Valatkaičių kaimą.

Kiti Stasio Bielskio straipsniai apie Raseinių kraštą:

*„*Prasidėjusi šiųmetė javapjūtė džiugina gausiu derliumi*“ („*Ūkininko patarėjas*“, liepos 16, p. 7) – apie Gylių kaime, Viduklės sen., ūkininkaujantį Vincentą Macijauską.
*„*Du sūnūs žemės ūkyje, trečias – Vokietijoje*“ („*Ūkininko patarėjas*“, liepos 21, p. 7) – apie Vosiliškio kaimo ūkininką Daną Meškauską.
*„*Žlugdo juodųjų serbentų augintojus*“ („*Ūkininko patarėjas*“, liepos 25, p. 5) – apie Antaną Arbačiauską, gyvenantį Norgėlų kaime, turintį 7 hektarų juodųjų serbentų ūkį.
*„*Gitaros šventėje – grojantys ir dainuojantys ūkininkai*“ („*Ūkininko patarėjas*“, liepos 30, p. 12). Apie šalia Betygalos bažnyčios šventoriaus po šv. Onos atlaidų sekmadienį surengtą tradicinę Gitaros šventę.

RUGPJŪTIS

Ariogaloje surengtas Lietuvos tremtinių, politinių kalinių ir Laisvės kovų dalyvių sąskrydis „Su Lietuva širdy“ – jubiliejinis, vykęs jau 30-ą kartą. Renginio atgarsiai spaudoje:

*„*Kovingieji tremtiniai nepabūgo ir COVID-19*“ – Gretos Čižinauskaitės straipsnis „*Kauno dienoje*“ (rugpjūčio 3, p. 1–2).
*„*Politinių kalinių ir tremtinių, laisvės kovų dalyvių sąskrydis*“ – „*Telšių žinių*“ informacija (rugpjūčio 7, p. 3) apie Telšių kultūros centro politinių kalinių ir tremtinių mišraus choro „Tremties aidai“ dalyvavimą sąskrydyje Ariogaloje.
*„*Jubiliejinio sąskrydžio „Su Lietuva širdy“ atgarsiai*“ – Dalios Poškienės straipsnis „*Tremtinyje*“ (rugpjūčio 7, p. 1, 8).
*„*30-asis politinių kalinių ir tremtinių sąskrydis*“ – informacija „*XXI amžiuje*“ (rugpjūčio 7, p. 1)
*„*Anykštėnai jubiliejinėje šventėje „Su Lietuva širdy*“ – Primos Petrylienės straipsnis „*Šilelyje*“ (rugpjūčio 8, p. 9).
*„*Susiburia, kad paliudytų neiškreiptą istoriją*“ – Daivos Baronienės pasakojimas „*Panevėžio krašte*“ (rugpjūčio 8, p. 7, 9) apie Panevėžio apskrities tremtinius sąskrydyje.
*„*30-asis sąskrydis prasidėjo šv. Mišiomis*“ – Dalios Poškienės publikacija „*XXI amžiuje*“ (rugpjūčio 15, priedas „Katalikas“, p. 1).

*„*Tremtinių sąskrydis Ariogaloje*“ – Sofijos Daubaraitės pasakojimas „*Lietuvių godose*“ (rugpjūtis (Nr. 8), p. 2)

***

*„*Telšių žiniose*“ (rugpjūčio 4, p. 3) spausdinamas Tomo Gauryliaus straipsnis „*Su medaliais iš Lietuvos sporto festivalio*“ apie liepos 11-ąją Raseinių rajone, kaimo turizmo sodyboje „Rokynė“, įvykusį Lietuvos kaimo bendruomenių ir seniūnijų sporto festivalį „Rokynė 2020“.

*„*Renginys Lyduvėnuose*“ – Vidos Gustaitytės-Bubnienės pasakojimas „*Gintaro gimtinėje*“ (rugpjūčio 1/31 (Nr. 8), p. 11) apie trigubą šventę – kasmetinius Šv. Petro ir Povilo atlaidus, Lyduvėnų kaimų bendruomenės šventę ir kraštietės poetės Irenos Jacevičienės-Žukauskaitės eiliuoto Lietuvos ir aviacijos metraščio-albumo 1988–2018 „Skrydis“ sutiktuves.

*Laikraštyje „*Gintaro gimtinė*“ (rugpjūčio 1–31 (Nr. 8), p. 8) – Petro Baužio prisiminimų, netilpusių į naują jo knygą „Autobiografija be tabu“, ištraukos publikacijoje „*Pasiteisinimas*“.

*„*Kauno dienoje*“ (rugpjūčio 7, priedas „Santaka“, p. 2–3, 8) spausdinamas Ainės Jocytės pokalbis su jauna lietuvių tapytoja Rute Merk (Rūtene Merkliopaite), gyvenančia Berlyne. „*Kasdieniška virtualybė ir virtuali kasdienybė*“ – apie studijas, kūrybinio potencialo realizavimą taikant senosios tapybos technologijas ir naujųjų medijų projekcijas, surengtas parodas.

*„*Atminimo ženklas Holokausto aukoms: Kalnujai*“ – informacija apie iniciatyvą Kalnujų Holokausto aukų palaidojimo vietoje įrengti naują atminimo ženklą, kurią parėmė Raseinių Rotary klubas ir savo narių lėšomis bei darbu ją įgyvendino („*XXI amžius*“, rugpjūčio 7, priedas „Abipus Nemuno“, p. 4).

*„*Šiaurės Atėnuose*“ (rugpjūčio 7, p. 7) – Jūratės Visockaitės pasakojimas „*Restauracija: „Skrydis per Atlantą“, 1983*“ apie 1983 m. Lietuvos kino studijoje sukurtą kino režisieriaus Raimondo Vabalo istorinį meninį filmą apie lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno žygdarbį „Skrydis per Atlantą“. Pagrindinį vaidmenį filme vaidino Eimuntas Nekrošius.

*Laikraštis „*Bičiulystė*“ (rugpj. 20–rugs. 9 (Nr. 16), p. 5) rubrikoje „Kaip aš pažinau negalią“ spausdina Eglės Kulvietienės straipsnį „*Negalia – ne priežastis nuleisti rankas*“. Jame – Petro Jucevičiaus pasakojimas apie pažintį su neįgaliais žmonėmis, taip pat grupės „16 Hz“ bendradarbiavimą su Kaune veikiančiu sveikatos ir integracijos klubu „Sauliukas“.

*Apie Lietuvos pensininkų sąjungos (LPS) „Bočiai“ Ukmergės klubo „Viltis“ narių kelionę po Raseinių rajoną rašo Janina Badokienė straipsnyje „*Ukmergiškių dainos skambėjo Žemaitijoje*“ („*Ukmergės žinios*“, rugpjūčio 21, p. 8).

*„*Iš užmaršties grįžęs Dievas*“ – Viktorijos Švedienės publikacija „*XXI amžiuje*“ (rugpjūčio 21, p. 14) apie daugiau nei prieš 230 metų pastatytos Lesčių kaimo Dievo Apvaizdos bažnytėlės centriniame altoriuje rastą relikviją – Jėzaus Nazariečio skulptūrą.

*Apie tradicinę Betygalos bendruomenės Žemčiūgų šventę rašo Stasys Bielskis „*Ūkininko patarėjuje*“ (rugpjūčio 25, p. 10) „*Žemčiūgų šventėje – Oginskių dvaro virtuvės patiekalai*“. Šiemet pagrindinis šventės akcentas buvo dvaro kulinarinio paveldo vaišės pagal Oginskius.

*„*Kauno dienoje*“ ir „*Klaipėdoje*“ (rugpjūčio 26, p. 10–11) publikuojamas Rasos Rožinskienės pokalbis su ūkininke Donata Branauskiene „*Apie šeimą, ūkį, bites ir vietą, kur galima išgirsti Dievo balsą*“ apie ūkininkais tapusios miestiečių šeimos gyvenimo idilę vienkiemyje Antapusinio kaime, netoli Viduklės.

*„*Kaimai nesustabdomai nyksta – lieka tik užrašyti prisiminimai*“ („*Ūkininko patarėjas*“, rugpjūčio 29 (Nr. 97), p. 9) – dar vienas Stasio Bielskio pasakojimas apie išnykusius ar nykstančius Raseinių rajono Didvėjo, Klusų, Rušiškių, Trankinių, Šilvų, Užuomedžio, Valatkaičiukų kaimus ir bibliotekininkes, užrašančias senųjų kaimų gyventojų pasakojimus.